

DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.54\(2\).155-168](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2024.54(2).155-168)
УДК 334.716:69.001.3

Шпаков А.В.

д.е.н., проф. кафедри менеджменту в будівництві
ORCID: 0000-0002-7498-4271

Якимчук Т.В.

асп. кафедри менеджменту в будівництві
ORCID: 0009-0003-2443-2393

Бодяньський О.В.

асп. кафедри менеджменту в будівництві
ORCID: 0009-0005-2465-7423

Сєдінкін О.В.

асп. кафедри менеджменту в будівництві
ORCID: 0009-0004-7079-0949

Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ

СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ СТРУКТУРИ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Економічна структура будівельного підприємства є основою його стійкості та конкурентоспроможності. Будівельні компанії, що займаються виробництвом матеріальних благ, потребують ефективної організації економічної структури для оптимального розподілу ресурсів, управлінських функцій і контролю за витратами на всіх етапах проекту. Будівництво є складним і багатокomпонентним процесом, що включає технологічні, фінансові та кадрові аспекти. Ефективне управління економічною структурою визначає успіх компанії та дозволяє адаптуватися до змінюваних умов ринку.

Основні складові економічної структури включають фінансову, виробничу, кадрову та організаційну частини. Організація внутрішніх процесів впливає на економічну ефективність та адаптивність підприємства. Роль фінансового управління, планування витрат і контролю за використанням ресурсів є надзвичайно важливою для досягнення стійкості і стабільності компанії. Окремо варто виділити значення інноваційних підходів до управління, зокрема впровадження новітніх інформаційних технологій, які сприяють підвищенню ефективності та зниженню витрат.

Аналіз економічної структури дозволяє оцінити вплив таких факторів, як витрати на матеріали, обладнання, робочу силу, а також витрати на управлінські функції. Важливою складовою є також використання сучасних програмних рішень і систем для автоматизації процесів управління, що дозволяє зменшити транзакційні витрати та покращити контроль за виконанням проектів. Використання ERP-систем та інших технологій забезпечує ефективне управління та підвищує прозорість на всіх етапах будівництва. Це не лише покращує

фінансові показники підприємства, але й підвищує його здатність адаптуватися до змінюваних умов зовнішнього середовища.

Таким чином, правильно організована економічна структура будівельного підприємства не лише покращує фінансові та виробничі показники, але й підвищує його здатність адаптуватися до постійно змінюваних умов на ринку, забезпечуючи таким чином стійкий розвиток і конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Ключові слова: економічна структура, будівельне підприємство, фінансове управління, організаційна структура, управління ресурсами, витрати, інновації, ефективність.

Постановка проблеми. Економічна структура будівельного підприємства є основою для забезпечення його стабільності, фінансової стійкості та здатності до адаптації в умовах динамічного ринкового середовища. Традиційні підходи до організації матеріально-технічного забезпечення, управління витратами та планування ресурсів все частіше не відповідають вимогам сучасного ринку. Зміни в економічній ситуації, інфляція, підвищені вимоги до якості продукції та екологічної безпеки змушують будівельні підприємства шукати нові способи підвищення ефективності. Умови сучасного будівництва вимагають, щоб підприємства мали гнучку й інтегровану економічну структуру, яка дозволяє оперативно реагувати на зміни та оптимізувати витрати. Зокрема, необхідно розглянути роль інформаційних технологій і автоматизації в управлінні економічною структурою будівельних підприємств, що дозволяє знижувати транзакційні витрати, підвищувати продуктивність та забезпечувати точність фінансових і управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Останні дослідження в області економічної структури будівельних підприємств зосереджені на використанні сучасних інформаційних технологій, зокрема ERP-систем та BIM, для оптимізації управління ресурсами та фінансами. Однак багато питань залишаються невирішеними, зокрема щодо інтеграції різних цифрових платформ та їхнього ефективного використання в рамках єдиної економічної структури. Поглиблене дослідження ефективності взаємодії між внутрішніми підрозділами підприємства, планування ресурсів, а також впливу інноваційних технологій на зниження витрат і підвищення ефективності потребує додаткових наукових розробок. Крім того, недостатньо вивчені проблеми адаптації економічної структури до швидко змінюваного середовища, що пов'язано з постійними змінами у нормативно-правовому регулюванні та зовнішніх економічних факторах.

Метою цієї статті є аналіз стану економічної структури будівельного підприємства та дослідження основних факторів, що визначають ефективність її організації в умовах сучасного будівельного виробництва. Окрему увагу буде приділено вивченню новітніх підходів до оптимізації

ресурсів, управління витратами та інтеграції цифрових технологій у процесі фінансового планування та контролю. Стаття також спрямована на визначення шляхів вдосконалення економічної структури підприємства через впровадження нових методів управління та використання інноваційних інструментів у фінансовій та виробничій діяльності.

Виклад основної інформації. Стан економічної структури будівельного підприємства є ключовим аспектом для оцінки ефективності його діяльності в умовах постійно змінюваного ринку будівництва. Цей стан визначається набором внутрішніх і зовнішніх факторів, що формують підприємство як організацію, здатну реагувати на різні економічні, соціальні та технологічні виклики. Від того, наскільки ефективно побудована економічна структура, залежить не тільки фінансова стабільність підприємства, але й його здатність до адаптації, інновацій та зростання на ринку.

Одним із важливих аспектів є оптимізація управління ресурсами, серед яких матеріальні, трудові та фінансові ресурси мають вирішальне значення. Сучасні умови ведення бізнесу в будівельному секторі вимагають від підприємств оперативної реакції на зміни в економічному середовищі, вміння ефективно використовувати наявні ресурси, інвестувати в нові технології та методи будівництва. В економічній структурі будівельного підприємства також важливо враховувати організаційну побудову, яка включає взаємодію між різними підрозділами, планування, управління та контроль. Розподіл функцій і відповідальностей між підрозділами, оптимізація процесів, організація системи звітності та моніторингу впливають на швидкість прийняття рішень і результативність підприємства.

Важливим чинником є також фінансова структура, що включає джерела фінансування, управління боргами та капіталом, а також забезпечення ефективної фінансової звітності. Сталість і гнучкість економічної структури підприємства дають змогу ефективно управляти ризиками та забезпечувати стійке функціонування в умовах конкуренції.

Зміни в економічній структурі будівельного підприємства мають безпосередній вплив на ефективність управління його ресурсами та фінансовими потоками. Зокрема, такі зміни можуть сприяти оптимізації використання ресурсів, покращенню фінансової стійкості та здатності до адаптації підприємства в умовах економічної невизначеності. Оскільки будівельні підприємства займаються великою кількістю ресурсів, таких як матеріали, робоча сила, фінансові ресурси, обладнання та інформаційні технології, то зміни в економічній структурі здатні прямо або опосередковано вплинути на кожен з цих аспектів [1].

Економічна структура підприємства визначає, як розподіляються ресурси для забезпечення процесів виробництва, а також як вони взаємодіють для досягнення основних цілей підприємства. Вона включає такі ключові компоненти, як:

- Організаційна структура – визначає, як підприємство структуроване з точки зору управління. Вона включає в себе розподіл обов’язків і функцій серед підрозділів, що є необхідним для забезпечення ефективного виконання проектів.

- Фінансова структура – відображає джерела капіталу та стратегії фінансування діяльності підприємства, зокрема, включаючи структуру активів і пасивів, позики, власний капітал та механізми управління фінансами.

- Технологічна структура – охоплює технічні засоби і методи, що використовуються для здійснення будівельного процесу. Це включає в себе вибір та впровадження новітніх технологій, таких як системи автоматизації та інформаційні технології (ІТ).

- Ресурсна структура – включає всі види ресурсів, які підприємство використовує для виконання будівельних проектів. Це матеріальні ресурси, людські ресурси, фінансові ресурси та технології.

Зміни в цих аспектах економічної структури, особливо якщо вони супроводжуються інтеграцією нових технологій або перерозподілом ресурсів, можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на загальну ефективність управління підприємством.

Управління ресурсами в будівельному підприємстві передбачає їх оптимальне використання для досягнення поставлених цілей. Ресурси можуть бути розподілені на такі категорії:

- Матеріальні ресурси: це будівельні матеріали, сировина, технічне обладнання, устаткування.

- Фінансові ресурси: грошові кошти, капітальні інвестиції, позики, кредити.

- Людські ресурси: працівники, управлінці, спеціалісти, їх кваліфікація, досвід та ефективність використання.

- Інформаційні ресурси: технології, бази даних, управлінські системи, інноваційні платформи.

Зміни в економічній структурі підприємства можуть стосуватися як кожного окремого виду ресурсу, так і того, як ці ресурси взаємодіють між собою. Наприклад, впровадження нових технологій може зменшити потребу в ручному праці, що дозволяє зекономити на трудових ресурсах. З іншого боку, зміни в фінансовій структурі, такі як реорганізація боргових зобов’язань або залучення нових інвестицій, можуть полегшити доступ до необхідних ресурсів для виконання проектів.

Фінансові потоки – це потоки грошових коштів, які надходять до підприємства та йдуть від нього. Зміни в економічній структурі, зокрема в організаційній та фінансовій частинах, можуть безпосередньо вплинути на стабільність та ефективність цих потоків. Наприклад, удосконалення фінансової структури, як правило, призводить до покращення здатності підприємства залучати фінансування, що необхідно для здійснення масштабних будівельних проектів [2].

Зміни в економічній структурі підприємства можуть створювати певні організаційні та технічні виклики:

- **Технічні виклики:** Впровадження нових технологій може вимагати значних капіталовкладень, що створює необхідність у додатковому фінансуванні. Крім того, це вимагає від персоналу підвищення кваліфікації та впровадження нових стандартів роботи.
- **Організаційні виклики:** Перерозподіл ресурсів, зміна управлінської структури або оптимізація трудових процесів можуть призвести до тимчасових труднощів у забезпеченні безперебійної роботи підприємства, що потребує ретельного планування та контролю.

Таблиця 1 показує наочно які є типи змін економічної структури та їх вплив на процес ефективності управління ресурсами та грошовими надходженнями.

Зміни в економічній структурі будівельного підприємства мають суттєвий вплив на всі елементи його діяльності. Вони можуть створити нові можливості для оптимізації ресурсів і фінансових потоків, однак потребують ретельного планування та організаційного підходу для уникнення потенційних проблем.

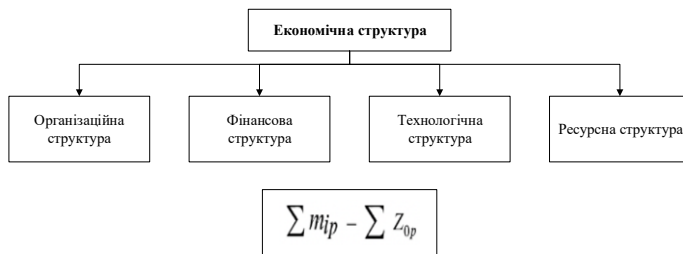
Економічна структура будівельного підприємства, представлена на рисунку 1 наочно демонструє основні компоненти цієї структури і їх взаємозв'язок, що забезпечує цілісність і ефективність у процесі управління. Цей підхід дозволяє підприємствам будівельної галузі підвищити свою конкурентоспроможність і стабільність на ринку.

Таблиця 1

Вплив змін в економічній структурі на ефективність управління ресурсами та грошовими надходженнями (розроблено автором на основі [2])

Тип зміни	Вплив на ресурси	Вплив на фінансові потоки
<i><u>Розподіл фінансових ресурсів</u></i>	Збільшення інвестицій, зниження боргових зобов'язань	Покращення доступу до фінансування для проектів
<i><u>Впровадження нових технологій</u></i>	Зменшення потреби в людських ресурсах, підвищення ефективності	Корочення витрат на трудові ресурси та час виконання
<i><u>Оптимізація організаційної структури</u></i>	Перерозподіл функцій, покращення взаємодії підрозділів	Поліпшення управлінського контролю та планування

Також економічна структура підприємства є важливим концептом у теорії та практиці управління, адже від неї залежить ефективність функціонування та здатність досягати стратегічних цілей. Це поняття відображає організацію та взаємодію різних елементів підприємства, таких як фінанси, людські ресурси, виробничі потужності та технології. У різні періоди розвитку економічної науки існували різні підходи до трактування економічної структури підприємства, що змінювалися відповідно до економічних умов та наукових досягнень.

*Рис. 1. Економічна структура будівельного підприємства
(розроблено автором на основі [3])*

Одним із перших, хто звернув увагу на важливість економічної структури підприємства, був Фредерік Тейлор (Frederick Taylor), який у середині 19 століття розробив принципи наукового управління. Він вважав, що для досягнення максимальної ефективності виробництва важливо чітко визначити організаційну структуру підприємства, враховуючи раціональний поділ праці. Тейлор звертав увагу на оптимізацію ресурсів, зокрема людських і матеріальних, що стало основою для подальшого розвитку управлінських теорій [5].

Альфред Чандлер (Alfred Chandler) у своїй роботі "Стратегії і структура" (1962) підкреслював важливість адаптації економічної структури підприємства до його стратегії [4]. Він зазначав, що структура повинна відображати стратегію і відповідати вимогам зовнішнього середовища. Зокрема, у промислових підприємствах економічна структура повинна змінюватися залежно від ринкових умов і того, як підприємство взаємодіє з постачальниками, споживачами та іншими стейкхолдерами.

У більш сучасних підходах, таких як теорії проектного управління, економічну структуру підприємства почали трактувати як динамічну систему, що включає гнучке управління ресурсами та процесами, які можуть змінюватися залежно від обставин. Це особливо важливо для будівельних підприємств, де кожен проект є унікальним і вимагає індивідуального підходу до управління. Наприклад, Гаррі Мінцберг (Henry Mintzberg), один із відомих теоретиків організацій, описував економічну структуру як взаємодію між кількома рівнями управління та підрозділами, що забезпечують координацію діяльності в межах підприємства [3].

Томас Вебер (Thomas Weber) у своїх роботах також вказував на важливість економічної структури для успішного управління підприємством. Він зауважував, що для забезпечення конкурентоспроможності необхідно постійно змінювати внутрішню структуру з огляду на зовнішні умови та нові технології, зокрема в будівництві. Підприємства повинні вміти адаптуватися до змін і

ефективно використовувати ресурси, що дозволяє їм бути конкурентоспроможними на ринку [6].

Згодом, у середині 20 століття, ідеї Едварда Демінга (Edward Deming) про управління якістю, разом з його підходами до покращення виробничих процесів, ще більше підкреслили важливість оптимізації економічної структури для досягнення стратегічних цілей підприємства [7]. Демінг розробив концепцію, що підтримує постійну інтеграцію процесів і постійне вдосконалення, що є актуальним для будівельних підприємств, де ефективність усіх етапів проекту визначає загальну конкурентоспроможність.

Пітер Друкер (Peter Drucker), визнаний авторитет у галузі менеджменту, трактував економічну структуру підприємства через призму ефективності управлінських і фінансових ресурсів [8]. Він підкреслював важливість балансу між різними функціональними підрозділами підприємства, що дає можливість забезпечити гнучкість і швидкість реагування на зміни на ринку. Друкер відзначав, що чітко організована економічна структура дозволяє компанії швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища та ринкових вимог.

Сучасні теорії управління будівельними підприємствами, як, наприклад, концепції Lean construction та Building Information Modeling (BIM), також активно працюють над вдосконаленням економічної структури будівельних організацій. Вони фокусуються на максимізації ефективності за допомогою інтеграції інформаційних технологій і удосконалення процесів, що дозволяє скоротити витрати і підвищити продуктивність на всіх етапах проекту.

У підсумку, поняття економічної структури підприємства еволюціонувало від простого поділу функцій до складних інтеграційних моделей, які відображають взаємозв'язок між внутрішніми ресурсами, стратегією і зовнішнім середовищем. В контексті будівельних підприємств це означає, що організаційна структура повинна бути адаптована до специфіки проектів, забезпечувати ефективне використання ресурсів і технологій, а також відповідати вимогам ринку та економічної ситуації.

Побудова економічної структури будівельного підприємства є однією з ключових складових його ефективного функціонування. Для досягнення високих результатів в умовах постійно змінюваного ринку та технологічних інновацій важливо правильно вибрати організаційно-економічну модель, яка дозволить підприємству досягти своїх стратегічних цілей, зокрема, у сфері управління ресурсами, фінансовими потоками, і виробничими процесами. Ось кілька основних організаційно-економічних моделей, які вважаються найбільш ефективними для побудови економічної структури будівельного підприємства.

1. Функціональна модель. Ця модель передбачає чітке поділення підприємства на окремі функціональні підрозділи, кожен з яких відповідає за свою частину бізнес-процесів. Вона дозволяє організувати

ефективне управління та контролювати спеціалізацію у кожній галузі діяльності підприємства (наприклад, проектування, закупівля, будівництво, продаж). Такий підхід дозволяє мінімізувати внутрішні втрати і забезпечити гнучкість у виробничих процесах. Однак, недоліками цієї моделі є відсутність тісної взаємодії між підрозділами, що може призводити до затримок в процесах та зниження ефективності.

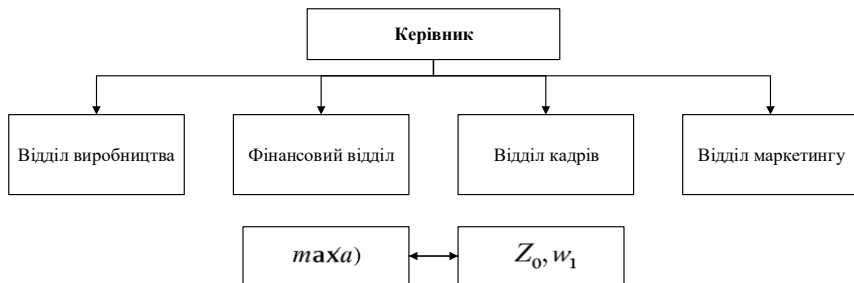

Рис. 2. Функціональна модель економічної структури будівельного підприємства (розроблено автором на основі [9])

2. Проектна модель, представлена на рисунку 3. Вона застосовується в будівельному секторі, де кожен проект є унікальним і потребує індивідуального підходу. У рамках цієї моделі підприємство організовує роботу по кожному конкретному проекту через спеціальні проектні групи або команди, де всі ресурси і зусилля зосереджені на реалізації одного проекту [9]. Це дозволяє зберігати високу оперативність і забезпечити виконання проекту в межах бюджету і вчасно. Однак, основним недоліком є те, що після завершення проекту групи можуть залишатися неповними або їх може не вистачити для нових завдань.

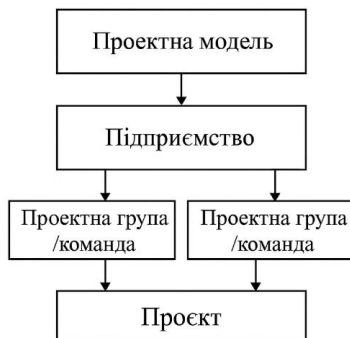

Рис. 3. Проектна модель управління в будівельному підприємстві (розроблено автором на основі [9])

3. Матриця управління. Цей підхід, зображений на рисунку 3, поєднує в собі елементи функціональної та проектної моделей і застосовується в великих будівельних компаніях, де здійснюються численні проекти одночасно. У межах цієї моделі співробітники мають кілька керівників: один — за їх функціональною діяльністю, а інший — за проектом, на якому вони працюють. Така організаційна структура дозволяє забезпечити високий рівень координації між різними підрозділами та проектами [11].

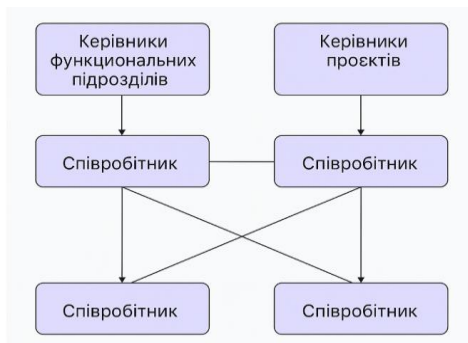

Рис. 4. Матриця управління в організаційних структурах будівельних компаній (розроблено автором на основі [11])

Модель управління за процесами. Ця модель, представлена на рисунку 5, передбачає управління підприємством через бізнес-процеси, які зосереджуються на результатах. У межах цієї моделі організація структурується навколо основних бізнес-процесів, таких як проектування, закупівля, виконання робіт і інші. Завдяки цьому можна забезпечити безперервний потік роботи і зниження втрат через неефективне виконання робіт або неузгодженість між етапами проекту [14].

Рис. 5. Модель управління за процесами в будівельному підприємстві (розроблено автором на основі [14])

4. Інтегрована модель, зображена на рисунку 6. Це сучасна модель управління, яка поєднує всі попередні підходи, але при цьому додається стратегічна інтеграція всіх функцій, процесів та інструментів. Це дозволяє будівельному підприємству отримати максимальну віддачу від використання ресурсів на всіх етапах діяльності, забезпечуючи тісну взаємодію між підрозділами, ефективну комунікацію та інтеграцію інформаційних технологій, таких як BIM (Building Information Modeling), для координації роботи [10]. Ця модель є найбільш перспективною в умовах глобалізації та цифровізації будівельного сектору, однак потребує значних інвестицій на початкових етапах для впровадження інновацій.

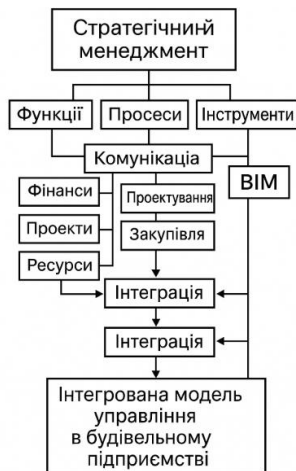

Рис. 6. Інтегрована модель управління в будівельному підприємстві (розроблено автором на основі [10])

Кожна з цих моделей має свої переваги та недоліки. Вибір оптимальної організаційно-економічної моделі залежить від масштабів підприємства, його специфіки, вимог ринку та стратегічних цілей. Для будівельного підприємства, яке орієнтується на ефективне управління великими проектами, найбільш доцільними є проектні або інтегровані моделі, що дозволяють забезпечити гнучкість і максимальну результативність роботи.

Зазначимо, що на сучасному ринку будівництва оптимізація економічної структури будівельного підприємства є важливим етапом для забезпечення його ефективності та здатності адаптуватися до змінних економічних умов. Основні фактори, що сприяють оптимізації економічної структури будівельного підприємства, можна умовно поділити на внутрішні та зовнішні [12].

Таблиця 1

**Фактори, що сприяють оптимізації економічної структури
будівельного підприємства (розроблено автором на основі [12])**

Фактор	Опис	Вплив на оптимізацію
Організаційна структура	Рациональна структура управління, яка забезпечує чітке розподілення обов'язків і відповідальності.	Покращує координацію та ефективність роботи.
Автоматизація процесів	Використання ERP та BIM для автоматизації бізнес-процесів та покращення управління проектами.	Зменшує витрати, підвищує точність та швидкість роботи.
Управління ресурсами	Оптимізація витрат на матеріали, трудові ресурси та фінансові потоки.	Зменшує витрати, підвищує ефективність використання ресурсів.
Законодавчі зміни	Вплив нових норм і стандартів, які визначають умови ведення будівельної діяльності.	Адаптація до нових вимог дозволяє уникнути санкцій і підвищити конкурентоспроможність.
Економічна ситуація на ринку	Вплив на вартість матеріалів, робочої сили та доступність фінансування.	Визначає стратегію закупівель та фінансування.
Конкуренція на ринку	Ступінь насичення ринку будівельними послугами та конкурентні стратегії інших компаній.	Визначає стратегії ціноутворення, маркетингу та диференціації послуг.

До внутрішніх факторів належать організаційна структура підприємства, оптимізація управління ресурсами, автоматизація бізнес-процесів, а також впровадження сучасних інформаційних технологій (наприклад, BIM, ERP-системи). Такі фактори дозволяють ефективно використовувати внутрішні ресурси, знижувати витрати і покращувати продуктивність.

Зовнішні фактори, які впливають на економічну структуру будівельного підприємства, включають економічну ситуацію на ринку, доступ до фінансування, законодавчі та регуляторні зміни, а також рівень конкуренції. Тому підприємства повинні бути гнучкими та адаптивними до змін у зовнішньому середовищі, що дозволить забезпечити стабільний розвиток і максимізувати вигоди.

Ці фактори мають взаємозв'язок і впливають на загальну ефективність економічної структури будівельного підприємства, що представлено на рисунку 7. Успішне управління цими аспектами дозволяє підприємству адаптуватися до змін на ринку та підтримувати стабільний рівень доходів і витрат, що є важливим для стійкості в умовах економічної нестабільності [13].

Інтегрована модель є найбільш перспективною для сучасних будівельних підприємств, оскільки дозволяє максимально ефективно використовувати ресурси та забезпечити тісну взаємодію між підрозділами через застосування сучасних інформаційних технологій,

таких як BIM (Building Information Modeling). Однак, ця модель потребує значних інвестицій на початкових етапах для впровадження інновацій і розробки інтегрованих систем [15].

Висновок. Аналіз економічної структури будівельного підприємства показав, що ефективність цієї структури є ключовим чинником для забезпечення стабільності, зростання конкурентоспроможності та стійкості організації. Економічна структура будівельного підприємства включає важливі складові, такі як фінансові, виробничі, кадрові та організаційні аспекти. Кожен з цих елементів відіграє важливу роль у забезпеченні функціонування підприємства та досягненні його стратегічних цілей.

Зокрема, важливість фінансового управління не можна переоцінити, оскільки контроль за витратами та ефективне планування фінансових ресурсів дозволяє підприємству працювати з максимальною вигодою при мінімальних витратах. Використання сучасних інформаційних технологій, таких як ERP-системи та BIM-технології, дозволяє значно оптимізувати процеси управління та зменшити витрати на всіх етапах будівництва. Вони забезпечують високу точність даних, підвищують ефективність прийняття рішень і знижують транзакційні витрати, що є важливим для підтримки конкурентоспроможності на ринку.

Однак не менш важливим є аспект організації кадрової структури. Команда висококваліфікованих спеціалістів, здатна ефективно працювати в умовах сучасного ринку, є запорукою успішного впровадження інноваційних підходів і технологій у будівельній сфері. Відповідно, управління людськими ресурсами та підвищення кваліфікації персоналу мають велике значення для стабільного розвитку підприємства.

Правильна організація економічної структури підприємства забезпечує не тільки покращення його фінансових результатів, але й підвищення ефективності виробничих процесів, що є важливим для підтримки його позицій на ринку та розвитку в умовах постійних змін.

References

1. Economics of the Enterprise: Theory and Practice [Text]: A training manual for self-study / Ed. N. H. Mishchenko, O. I. Yashchenko. – Lviv: Magnolia, 2006, 2008. – 687 p.
2. Financial Regulation of Capital Formation and Use in Construction Enterprises: Monograph / L. Y. Sozansky. – Kyiv: European University Publishing, 2012. – 219 p.
3. Mintzberg, Henry (2018). The Anatomy of Management. An Effective Way to Manage a Company (Ukrainian edition). Kyiv: Nash Format. – 408 p.
4. Taylor, F. W. The Principles of Scientific Management. Harper & Brothers, 1911. 144 p. Internet Archive The Principles of Scientific Management

5. Chandler, A. Strategy and Structure: Chapters in the History of the Industrial Enterprise / Alfred Chandler. – Massachusetts Institute of Technology: The MIT Press, 1962, 1990. – 465 p.
6. Weber, M. Protestant Ethics and the "Spirit" of Capitalism // Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik, 1904–1905, Vol. 20–21.
7. Deming, W. E. Out of the Crisis. Cambridge, MA: MIT Press, 1986.
8. Drucker, P. F. Management: Tasks, Responsibilities, Practices. – New York: Harper & Row, 1974. – 896 p.
9. Project Management: A Training Manual / O. S. Voytenko. Kyiv: KNUCA, 2020. – 276 p.
10. Bissonette, Michael M. Project Risk Management: A Practical Implementation Approach. Project Management Institute. 1st Edition, 2016. 279 p.
11. Fedorova, Ya., Petrenko, H., ..., Yu., & Nikolaieva, M. (2021). Methodological and Analytical Components and Basic Functions of Enterprise Management in the Modern Construction Development System. Management of Complex Systems Development, (47), 130–137.
12. Project Management: A Training Manual for Master's Students in the Field of Knowledge 07 "Management and Administration" specializing in "Management and Business Administration," "Management of International Projects," "Management of Innovations," "Logistics" / Compiled by: L. Ye. Dovhan, H. A. Mokhonko, I. P. Malik. – Kyiv: Igor Sikorsky KPI, 2017. 420 p.
13. Chupryna, I., Tormosov, R., Aryn, A., Horbach, M., Prykhodko, D., and Polzikov, M. "The Updated Tool for Selecting Projects for the Target Programs of Sustainable Energy Development," 2023 IEEE International Conference on Smart Information Systems and Technologies (SIST), Astana, Kazakhstan, 2023, pp. 457-467.
14. Dykstra, Alison. Construction Project Management: A Complete Introduction, 2nd Edition. Kirshner Books, 2018. – 480 p.
15. Liker, Jeffrey. The Toyota Way: 14 Management Principles from the World's Greatest Manufacturer. McGraw-Hill Education, 2014. – 330 p.

Shpakov A. V., Yakymchuk T. V., Bodianskyi O. V., Siedinkin O. V.

The economic structure of a construction enterprise

The economic structure of a construction enterprise is the foundation of its stability and competitiveness. Construction companies engaged in the production of material goods require an effective organization of their economic structure for optimal resource allocation, management functions, and cost control at all stages of the project. Construction is a complex and multifaceted process that includes technological, financial, and human resource aspects. Effective management of the economic structure determines the success of the company and allows it to adapt to changing market conditions.

The main components of the economic structure include financial, production, personnel, and organizational elements. The organization of internal processes impacts the economic efficiency and adaptability of the enterprise. The role of financial management, cost planning, and resource utilization control is crucial for achieving the company's stability and sustainability. It is also important to highlight the significance of innovative management approaches, especially the implementation of cutting-edge information technologies that contribute to improving efficiency and reducing costs.

The analysis of the economic structure allows for the assessment of factors such as material, equipment, labor costs, as well as the costs of management functions. An important component is also the use of modern software solutions and systems for automating management processes, which reduces transaction costs and improves project execution control. The use of ERP systems and other technologies ensures effective management and increases transparency at all stages of construction. This not only improves the company's financial performance but also enhances its ability to adapt to changing external conditions.

Additionally, it is important to consider the role of the personnel component in the economic structure of the enterprise. Well-trained staff are the driving force behind the implementation of new management approaches and technologies.

Keywords: *economic structure, construction enterprise, financial management, organizational structure, resource management, costs, innovations, efficiency.*

Посилання на статтю:

АРА: Shpakov A.V., Yakymchuk T.V., Bodianskyi O.V., Siedinkin O.V. (2024). Stan ekonomichnoyi struktury budivel'noho pidpryyemstva. [The economic structure of a construction enterprise]. *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*, 54(1), С. 155-168.

ДСТУ: Шпаков А.В., Якимчук Т.В., Бодянський О.В., Сєдінкін О.В. Стан економічної структури будівельного підприємства. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2024. № 54 (2). С. 155-168.